

ת"פ 6552/03 - מדינת ישראל נגד אייל שלום,

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 17-03-6552 מדינת ישראל ני שלום

בפני	כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
בעינוי:	מדינת ישראל
המאשימה	ע"י פמ"ו פליי
נגד	אייל שלום,
הנאשם	ע"י ב"כ עו"ד דותן דניאל

גזר דין

כתב האישום

הנאשם הורשע על פי הودאות בעובדות כתוב אישום שתוקן בשנית בביבוצע **25 עבירות של קבלת דבר במרמה, ל- סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק) ושתי עבירות של ניסיון קבלת דבר במרמה, לפי סעיפים + 25 + 415 לחוק.**

מעובדות כתוב האישום המתוקןعلاה, כי במהלך השנים 2013 עד 2017 נהג הנאשם לפנות לאזרחים שונים (המתלוננים) במקומות שונים בירושלים, בין באמצעות פניות ישירות ברחוב, בין באמצעות שירות טלפוניות ובין באמצעות הגעה לביהם או למוסדות דת כגון בתים הכנסת, תלמודי תורה וישיבות, ולבקש לוותם מהם כספים בסדרי גודל של מאות שקלים בכל פעם, על יסוד מצגי מרמה שונים, ובידיעה שאין בכוונתו להסביר למתרلونנים את כספו.

ככל, נהג הנאשם לשאול את המתלוננים על דמות קהילתית באזורי, ולאחר מכן להציג בפניהם מצג שווה, לפיו הגיע מczęТЬ כיוון שבתו, החולה במחלת מסווג סיסטיק פיברוזיס, מאושפזת בבית חולים בירושלים ואמורה להיבדק אצל רופא מומחה במשך שעות. הנאשם טען בפני המתלוננים, כי חסרים לו מאות שקלים לצורך הביקור, וביקש כספים אלו כלהואת ולאצדקה או תרומה. במקרים אחרים טען הנאשם בפני המתלוננים, כי בתו מאושפזת בבית חולים בשל מחלתה כאמור, וכי זקוק לכיסף כדי לקנות אוכל לשבתת. כל זאת, ביודעו, כי אין בדבריםאמת. בפועל, שימשו הכספיים את הנאשם לצרכיו האישיים ולהימורים. חלקו ממצג השווה, התחייב הנאשם בפני אותם אנשים מהם נטל כספים, כי יחזיר להם את החוב, וככטוווחה לכך השאיר בידי מסטר הטלפון שלו, הציג להם תעודה זהות ובכך מהקרים אף חתם על שטרי הלואאה, אך שידע שלא ישיב כספים אלה. בעקבות מצגי השווה, קיבל הנאשם במרמה מתלוננים מ-27 מתלוננים שונים כספים בסכום כולל של 15,912 ₪ ו-100 דולר, כשסכום זה הושב סך של 880 ₪ בלבד ע"פ כתב האישום.

תיק זה עבר לטיפול בהסכמה הצדדים לנוכח טיפול ומעקב אחר הנאשם במסגרת תיק המאושר עד לתום ההליכים במסגרתו שוחרר תחת פיקוח שירות המבחן.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות

ה הנאשם נשלח לממונה על עבודות שירות מספר פעמיים, אך למרות מאציו, הוא נמצא כי בשל בעיה לבבית ומחלות רקע נוספת מהן סובל הנאשם, לא יכול הנאשם לרצות עונש מסר בדרך של עבודות שירות.

תסקרים שירות המבחן

בעניינו של הנאשם הוגש מספר רב של תסקרים.

מהתסקרים עולה, כי מדובר באדם כבן 57, המתגורר כיום בגפו. עד לאזמן, עבד כמלואה לאדם קשייש. הוא גrown, אב לארבעה ילדים משתי נשים שונות ואינו מצוי בקשר עם ילדיו. כיום חדש הקשר. במהלך נובמבר 2017 להה הנאשם בהתקף לב והתברר כי הוא סובל גם מסוכרת, דבר שהוביל לרעה על מצבו הבריאותי. הנאשם סיים 12 שנים לימוד, שירות בצבא שירות צבאי מלא. במשך שנים עבד כנהג מונית וכן עבד באבטחה לאחר שעבר קורס והוסמן בתחום. כיום הוא עובד באופן חלקי בלבד, ונסמך בין היתר על הבטחת הכנסתה, בשל מצבו הרפואי. לנימא חבות כבדים בהוצאה לפועל על רקע אי-תשלום מזונות (הוא צגנו לי אסמכאות). שירות המבחן מתאר את נסיבותו האישיות והמשפחתיות לאורך שנים יולדתו ולאורך שנים נשואו ולאחר מכן, גירושו. מדובר במערכתיחסים לא פשוטה כלל ועicker.

השירות הדגיש את בעית ההתקרכות של הנאשם להימורים לאורך שנים רבות ואת הנזקים שנגרמו לו בעיטה של בעיה זו. הוא שולב בטיפול במסגרת הלין זה, והוא זה טיפול מוצלח. בשל הצלחת הטיפול, התרומות השירות המבחן, כי הנאשם נטל אחירות מלאה למשיו והביע עליהם חרטה, וכן רצון לכפר על המעשים, ולנוכח מצבו הרפואי, סבר השירות, כי אין מקום להטיל עליו מסר בפועל שביא לרוגריה במצבו, אלא ניתן להסתפק בהטלת של"ז נרחב וענישה נלווה, לרבות חיוב הנאשם להסביר את הנסיבות שנטלו מהמתלוננים.

בתסוקיר מחודש מרץ 2019 ציין השירות המבחן את המשך הדרך הטיפולית שעובר הנאשם, גם אם היא אינה פשוטה. השירות המבחן עמד על הביעות הרפואיות המחייבות של הנאשם, את העבודה שהחזר עד כה מחזית מהසכם שגדל מהמתלוננים והמאצים הרבים שימוש בכוון, וכן סבר השירות, כי ניתן להסתפק בעונש של של"ז בהיקף 180 שעות לצד מסר מותנה, והשלמת הפיצוי למתלוננים.

בהמשך הוגש תסקרים נוספים. מהතסקרים נוספים, כי בשל משבר הקורונה, ובשל מצב הסיכון המוגבר שבו נתון הנאשם בשל מצבו הרפואי, נקבע ממנו לעבוד באופן סדיר ורצוף, ועל-כן התקשה להשלים את תשלום יתרת הפיצוי למתלוננים. לצד זאת, לא נפתחו לנימא תיקים חדשים, הוא התמיד בטיפול ביחיד של"מ, ובשל מצבו הכלכלי, אף פנה לקבל סיוע כדר רחוב. השירות המבחן שב על המלצתו להטיל על הנאשם של"ז מסר מותנה.

ראיות לעונש

המאשימה הגישה מצדה שלוש הצהרות נגעי עבירה.

תומר הכהן, המתلون בפרט האישום התשייע סיפר בהצהրתו, כי בעקבות התרמית לה נפל קורבן מצדו של הנאשם "איןני מסוגל לתת אמון בזרים המבקשים עזרה, בעוד שברור שישנם אנשים ישרים והזקוקים לה". עוד ציין, כי "במקרה זה אייל [ה הנאשם] פרץ את ההפרדה זו [בין עולם הימורים בו היה מצוי הנאשם בכך שרתם את הסביבה 'הישראל' למטרותיו, וניצל את טובי ליבם של אנשים ישרים לטובות תמייה בנטייתו לשחקי הימורים, ובפרט, כתוצאה מכך, נאצלתיcadom שומר חוק להיחשף לסביבה עוינת ולא מוכרת שלא רציתי לבוא אתה ברגע]".

את הדברים כתוב תומר הכהן בהקשר לניסיונות (שצלחו בסופו של דבר) לקבל את כספו חזרה.

עופרה רותם, המתلونת בפרט האישום העשרים וארבעה ציינה בהצהرتה, כי "הנזק הכספי הוא משנה לפגיעה באמון שאפשר לתת לבני אדם ולהתגייס לעזרתו של אדם בקרה בפעם הבאה, מכיון שהוא שוד שמדובר במתזה ולא באדם שבאמת זוקק לעזרה. פגעה זו באמון נראית לי חמורה הרבה יותר מהנזק הכספי!".

חיים עטיה, המתلون בפרט האישום החמשה-עشر, מסר בהצהרטו עד כמה היהאמין בעיניו ובעיניו אשתו הסיפור שסיפר להם הנאשם, במתירה להשיג מהם כספים בתרומה בתואנה כי בתו זוקקה לכיסף לצורך טיפול רפואי. לדבריו, "הוציאתי מכיסי את הכספי שהוא מיועד לקניית חליפת חתן [עבור המתلون עצמו], והבאתי לאיל 700 שקלים". בהמשך סיפר המתلون, כי "לכערי הרב, מאז אותו מקרה, נגע לי האמון בבני אדם, נתתי כסף שעמלתי עליו לא מעט, שהוא מיועד לקניית חליפת חתן, בשבייל לידי קתונה ששוכבת בבית חולים ולא מאה שלה אין כסף, והוא סובלט, וכל זה היה שקר גס".

כאן המקום לציין את התגיסותם הלא פחות מפותיעה ומחמתם לב, של המתлонנים, תומר הכהן וחיים עטיה, לסייע לנאים. לאחר שהסתדרה שמיית הטיעונים לעונש ולמעשה הסתיים הדיון ביום 15.5.2018, התיצבו השניים באולמי ודיברו בזכותו שיקומו של הנאשם. מר עטיה אמר לי כך: "אני לא רוצה שייכנס לכלא. אין לי שום אינטרס שייכנס. אני רוצה שני דברים: אחד שיפסיק לעשות את מה שעשה, זה הכל חשוב. השני, אם ימשיך לעשות את הדברים, שיקבל עונש כפול. אם הוא יצליח להחזיר את הכספי צריך שהוא סדר עדיפויות. מדובר על בית הכנסת ועמותות - זה לצרכי רבים - עדיף שהם יקבלו את הכספי ואח"כ אנשים יקבלו. זו הדעה שלי. בתשובה לשאלת הסניגור- **מחinicati השיקום והטיפול הוא ערך עליון**" (פרק' עמ' 13). מר הכהן אמר כך: "אני גם סבור שעדיף לאיל ולחברה שהוא [ה הנאשם] יקבל שיקום. אני בדור זה שדוחף אנשים בתקת המתلون כדי שהוא יקבל התיחסות ואיל יקבל טיפול בסופו של דבר ולא מסר, זו הייתה כוונתי לכתילה, שיקבל טיפול וישתקם, שהטיפול יעזור לפי חזות הדעת. לא יודע אם הטיפול עובד או לא. מקווה שהדברים ימשכו בכיוון זהה, ואם לא, שהעונש יוגדל בהתאם. לפני שהגענו לבית המשפט ולמשפטה, מצאתי את אייל, נתתי לו אמון והתאכזבתי ושוב, וככשוי זה בידים שלכם ואני אשמה בשיקום" (שם - ההדגשה שלי).

טיעונים לעונש

הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית.

מהד, ב"כ המאשימה הדגיש את הפסול והכינור שבמיעשים על הפגיעה הקשה ביכולתם של אנשים בכל ומתלוננים בפרט, להמשיך ולתת אמון בזולתם וכן היפנה לנסיבות המעשים ולהימשכותם. בהקשר זה הפנה ב"כ המאשימה לתצהיריו נפגעי עבירה שהוגשו במסגרת הטיעונים לעונש. ב"כ המאשימה עתר למתחם ענישה שבין 6 חודשים מסר לרבות ריצויים בעבודות שירות, ועד 18 חודשים מסר. בניסיבות שתוארו בעת הטיעונים לעונש, כאשר הנאשם לא השיב, אלא מעט מזער מהכספים שגאל מהתalonנים, סבר ב"כ המאשימה, כי יש להטיל עליו מסר בפועל ממש לריצוי אחורי סוג ובריח לתקופה של חצי שנה, מסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלוננים. יצוין, כי לנוכח מאਮץ הנאשם להחזיר את הכספיים שגאל, עד מהה המאשימה על כך שתנאי לוויתורה על עמדה למסר בפועל, יהיה השבת כספים במלואם למתלוננים.

מайдך, הדגיש הסניגור את חרתו של הנאשם, את הדרך הטיפולית בעבר, ואת המאמצים המשיים שלו, למרות קשיי הכלכלאים והרפואיים הקשים, להסביר את הכספיים למתלוננים. הוצגו לי מסמכים שונים המעידים על מצבו הכלכלי הרעוע של הנאשם. הוא עתר להטיל על הנאשם מסר בעבודות שירות, טרם התבררות העובדה כי אינו מסוגל לרצות עונש שכזה מחמת מצבו הרפואי. היום ביקש הסניגור לאמץ את המלצת שירות המבחן.

יצוין, כי הדיונים נדחו מספר רב של פעמים כדי לאפשר לנאשם להחזיר את מלאו חובותיו למתלוננים, ובתקופות הדחיה הוגשו תסקירים וכן חוות דעת נוספת הממונה על עבודות השירות, במטרה לבחון שוב, את התאמת הנאשם לריצוי עונש זה.

קבעת מתחם הענישה - מתחם הענישה צריך להתייחס לעקרון ההלימה, הנוגעليس לערך החברתי המוגן, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנוגעת ונסיבות ביצוע העבירה.

אשר לערך המוגן - העבירות אותן עבר הנאשם פוגעות בערך המוגן של אמון האדם בזולתו, אמון שהוא עמוד השדרה המבטיח קיומה של חברה מלוודת, סolidarity המבוססת על ערבות הדדיות. האופן שבו ביצעה הנאשם את המרמה, בדרך שבה פרט על מיתרי ונמי רגשותיהם ומצפונם של קורבנותיהם, והאופן שבו חשו מראים ונטולי כוחות ליתן עוד אמון בזולתם, מהויה פגעה משמעותית בערך המוגן.

Hebrites מרמה מסווג זה מצדיקות גישה עונשית שתבטאת את הסלידה מן המעשים והוא יכולה לכלול רכיב של מסר בפועל, אף אם בעבודות שירות. אלא שלאrob, כפי שיעלה מהסקירה שלහן, בת משפט אינם מטילים מסר של ממש, ואף מסר בעבודות שירות אינם לתקופה המירבית. הדבר בא לידי ביטוי בעמדת ההוגנת של המאשימה.

המאשימה הפניה לפסיקה. בת"פ (עכו) 13-07-61328 מ"י נ' **אסעד** (מיום 1.4.2015) יוחסו לנאשם עבירות של זיוף מסמך, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה. הוא גנב מספר שיקים של שתי חברות, זייף אותם ופרע אותם תמורת תשלום מזמין בסכום מצטבר של כ-10,000LN. הנאשם הודה והוגש תסקיר חיובי בעניינו. נקבע מתחם ענישה שבין מסר מותנה ל-12 חודשים מסר ונגזרו על הנאשם מסר מותנה, של"ז ופיצוי. יצוין, כי בגין דין זה סקרה כב' השופטת טנוס פסיקה נוגגת המלמדת על רמת ענישה בין של"ז ל-4 חודשים עבודות שירות לרבות בתקדים שהגיעו לבית המשפט המחויז. בת"פ (נתניה) 1295/07 מ"י נ' **אגבריה** (מיום 3.1.2010) דובר בעבירות דומות בנסיבות של ניצול בת-זוג ושימוש שלא דין ב-25 שיקים שלhalbיהקף של عشرות אלפי שקלים. נגזרו על הנאשם באותה תיק 6 חודשים מסר לריצוי בעבודות שירות. בת"פ (פתח תקווה) 37648-11-13 מ"י נ' **אלחנן** (מיום 8.9.2014) דובר בזכוף שני שיקים בעשרות

אלפי שקלים. הצדדים הגיעו להסדר שככל עתירת המדינה ל-4 חודשים מסר בעבודות שירות. גם כאן סקר כב' השופט קובע את ההחלטה הנוגאת לרבות של בית המשפט העליון, ומוצא לקבוע מתחם עונשה בין מסר על תנאי, של"ז ועד 9 חודשים מסר בפועל. במקרה זה נגזרו 2.5 חודשים מסר לרצוי בעבודות שירות ועונשה נלוית.

נסיבות הקשורות ביצוע העבירה, לפי סעיף 40ט' לחוק העונשין - בין הנסיבות הקשורות ביצוע העבירה יש לשקול את אלה, לעניין קביעת המתחם: מדובר בעבירה שבוצעה על פני תקופה ארוכה ביחס לשירות קורבנות, באופן חוזר ונשנה באותו שיטת פעולה שחיהה תכונן וניצול חולשותהן (חויביות) של הקורבנות; הנאשם כ אדם בגור ומנסה ניצל את חולשת קורבנותיו שגילו אונסיות ואemptיה למצב השוו האומאני שהציג לפניהם; הנזק שנגרם בפועל הוא בעיקור רגשי אצל כל אחד מהקורבנות, אף כספי, אך עיקר הנזק הוא בפן המוסרי והערci, הפרטני והחברתי, כפי שתואר לעיל; המונע לביצוע העבירות היה כספי, לספק את התמכרותו הקשה של הנאשם להימורים.

מдинיות העונשה הנוגנת - عمדיUl מדיניות העונשה הנוגנת אליה היפנתה המשימה בטיעוניה. במקרה חמור יותר נקבע מתחם עונשה שבין 6 ח' מסר לרבות בעבודות שירות עד 18 חודשים מסר, ונגזרו 10 חודשים מסר בפועל - ר' רע"פ 15/9602 פאר נ' מ"ו (26.1.2016).

מתחם העונשה - לפיך, מתחם העונשה צריך לעמוד על מסר קצר לרבות בעבודות שירות עד 7 חודשים מסר. בשל האופן שבו נסח כתוב האישום והאופן שבו טענו הצדדים לעונש, מדובר מתחם כולל לכל המעשים, כאלו היו אירוע אחד.

נסיבות שאין קשרות ביצוע העבירה לפי סעיף 40י'א לחוק העונשין - ניתן לתת משקל לניטבות הבאות שאינן הקשורות ביצוע העבירה, במסגרת גזירת העונש בתחום המתחם: הנאשם מעולם לא ריצה עונש מסר ולמעשה אין לו עבר פלילי. מהעולה מה騰קירים, לאור תקופת המשפט המדרדר במידה ניכרת מצבו הבריאותי של הנאשם, וכן שליחותו אל אחורי סוג ובריח תהווה פגעה בלתי מידתית בו בנסיבות המקירה; הנאשם נטל אחריות למעשים, הביע חרטה כנה להם, נרתם לטיפול לאורך תקופה ארוכה, המתמקד בבעית ההתקשרות שלו, שהוא "שורש הרע" להתנהגותו בתיק זה, ועשה כברת דרך משמעותית בטיפול; בנוסף, הנאשם עשה מא Mitsim גדולים, למראות מצבו הכללי הקשה, להסביר את הגזילה לקורבנותיו, וזאת, למרבה הפתעה, בסיווע שניים מאותם קורבנות, המאמינים בכוחם של אמונה ואמון בזולות ובכוחו של הנאשם להשתקם; הנאשם לא ביצע עבירות חדשות ולא נפתחו לו תיקים חדשים.

המקום במתחם - אל מל אלא נסיבותיו הרפואיות של הנאשם, התהילה השיקומי שעבר ומאציו להסביר את כספים שגזל, היה מקום להטיל עליו מסר לרצוי בעבודות שירות. אלא שבנסיבות שתיארתי, יש מקום לחזור לקוala מתחם העונשה, הן משיקולי שיקום, לפי סעיף 40ד' לחוק, והן בשל הנסיבות הספציפיות של הנאשם - מצבו הרפואי המדרדר, התהילה השיקומי שעבר, המאמצים להשבת הגזילה, והעובדת חלק מקורבנותיו עצמן, מסיעים בידיו ותומכים בו, בדרך של תיקון הנזקים שגרם ושיקומו שלו. מעבר לכך, משבב "הكورونا" נתן אף הוא אותןוטו במצבו של הנאשם וביסוקל מאציו להסביר את חובותיו למחלוננים. אלו הן נסיבות ייחודיות בהחלט, שמחיזות את האמון בכך שהוא, כבני אדם, מסוגלים לכל כך הרבה ואהבת חיים. גדלות הנפש של מר הכהן וממר עטיה היא משב רוח מרענן, שלא נושב באולמות בית המשפט בדרך כלל.

אני ער לך כי ביום 9.7.2018 קבעתי לך בהחלטתי: "לצד זאת, תנאי כל מעורר לך שאטיל עונש צהה, חיב להיות הסדרת החובות של הנאשם למטלונים באופן מלא. לצורך לך, אדחה דחיה ממשמעותית ואחרונה". אלא, שאיני יכול להיות עיוור למציאות חיו של הנאשם בפרט ולמציאות הנוכחית הכללית בכלל הנובעת מההתפשטות נגיף הקורונה. איני יכול להיות עיוור למאמצים שנתקט הנאשם לאורך תקופה כה ארוכה. דווקא המאמצים, והעובדת שאין עליה חולק, כי הנאשם החזיק חלק מהסכומים שגאל, צרכים להתרפרש כמעשה אמייתי של הכה על חטא והבעת חרטה. אני גם נטה לפרש את התוצאות המטלונים לטובתו, והעובדת שהוא שומר על קשר עם תומר עד היום, כעובדת המלמדת עד כמה עמוק התהילה שעבר הנאשם.

גזרת הדין

- לפיך, אני מחייב אותך על הנאות את העונשים הבאים:
- א. 450 שעות שירות לתועלת הציבור (של"ז), אשר ירצו בהתאם תוכנית שיכן שירות המבחן ויגיש לבית המשפט בתוך 30 ימים מהיום. מובהר בזאת הנאשם, כי אם לא יבצע את השל"ז ולא ישתף פעולה עם שירות המבחן, רשאי שירות המבחן לבקש להפקיע את צו השל"ז, ולהביא בכך לפתיחה מחדש של גזרת העונש, לרבות אפשרות של הטלת מאסר בפועל;
 - ב. 8 חודשים מאסר, שלא ירצו אלא אם יעבור הנאשם את העבירות בהן הורשע, לרבות ניסיון, וזאת בתוך שלוש חודשים;
 - ג. צו מבחן לתקופה של 18 חודשים. במהלך תקופה זו הנאשם מחויב בשיתוף פעולה עם שירות המבחן, כאשר מובהר כי הפרת הצו תוכל להביא לפתיחה מחדש של המשפט וגזרת עונשו של הנאשם, לרבות עונש מאסר;
 - ד. פיצוי בסך 7,000 ל"נ. הפיצוי ישולם ב-70 תלמידים קבועים ורצופים וזאת כתרומה לעמותת "יד שרה". ההחלטה לפ███ פיצוי לטובת עמותת "יד שרה" נוכח דבריו של המטלון, בדבר חשיבות מרכזי הרבים. הפיצוי ישולם החל מיום 12.2.2021 ובכל 12 חודשים הפיצוי במועדו, יועמד לפירעון מיידי; קבוע, כי הסכום של 2,000 ל"נ שהופקד במ"ת 17-03-6545 יחולט לטובת הפיצוי שקבעתי על אף כל הודעת עיקול. לא יוחזר כל סכום לנאות.

בשל מצבו הכלכלי של הנאשם, שהוא שיקול מתחייב בנסיבות העניין, לא מצאתי להטיל עליו גם קנס.

לביקשת המשימה מעכב את ביצוע רכיב השל"ז. ככל שיוגש ערעור במועד יוכב הביצוע עד להכרעה בערעור. יש לשלו לשירות המבחן ולממן על עבודות השירות.

ניתן היום, כ"ב כסלו תשפ"א, 08 דצמבר 2020, במעמד הנוכחים.